

Dr. Kolláth György

A magyar Kaukázusi Krétakör pillanatnyilag patthelyzetben áll. Rácz Károly úr (közismereten: Terry Black művésznő) és Harrach Péter családbarát miniszter aszója Danika örökbefogadásának előjátékáról ugyanis megfeneklett. Az ügynek számos világnézeti, (párt)politikai, gyámügyi, etikai, pszichológiai, orvosi, pénzügyi, és talán bűnügyi vonatkozása, élesebben fogalmazva: kihívása, illetve mélysége volna. Az említett

„szakmák” zöme mégis hallgat, félrenéz, talán röstelli, hogy egyáltalán ilyen ciki ügygel kell foglalkoznia. Így a tudósítások, a képek, a sajtóbeli tálalások csöpögős családregényt, egyfajta tévés szappanoperát szemléltetnek. Műalkotást, amelyért izgulni, netán tüntetni, sőt, amiről szavazni lehet. Ebben a megközelítésben egy valóságos drámát nagyrészt rossz ripacsok alakítanak, akik célja, „másodszándéka” elég nyilvánvaló. Közben, aláfestésként mindig feltűnik egy kisfiú, de ő - az „érdekelt” - semmit nem ért az egészből. Mi se sokat. Jómagam döntően itt emberi jogi, jogállami kérdéseket látok - korrek válaszok nélkül. Írásom ezekről szól.

A pozíciója lényegénél fogva legempathikusabb, legbelátóbb, a családi problémák özönével találkozó, s azokkal hivatalból megbírózó (?) kormánytag a szociális és családügyi miniszter (volna). Ő az, aki nem egy-egy szélsőséges esetért, hanem a gyermekvédelmi rendszer egészének működéséért felelős. Az egyedi esetek e prizmán keresztül, illetve belül, a szisztéma egészének oltalmazásával kaphatnának csak nála hangsúlyt. Nem ő a gyámhatóság, ezért az, hogy jómaga hogyan döntött volna, jogilag érdektelen, súlytalan.

Danika esetében mégis a miniszter elhamarkodottnak, részrehajlónak, vaskalaposnak, és alkotmányellenes diszkrimináció előidézőjének bizonyult. Túl korán, túl egyoldalúan, mondhatni túlságosan „politikusan” hozott „előítéletet” egy közigazgatási ügyben. Jóformán az általa - létező hatáskörében! - indított vizsgálat pillanatában lángpallossal ítéletet formált. Ki ő, isten?! Csodatévő kormányférfi, aki eleve ismeri a végeredményt? Kérdezze meg Deutsch Tamást vagy Mikola Istvánt, hogy szokott ez sikerülni?! Úgy, ahogy a boszorkányüldözések, a kirekesztések beválnak. A józan többség melléáll a megalázott(ak)nak. Netán mártírrá is avatja azt, akit a támadó ki nem állhat. Így az ügy elveszíti azt az erkölcsi tartását és hitelét, ami pedig itt is közérdekű garancia lehetett volna.

Ha a beavatkozás jogcíme a „másság”, a „tipikustól” eltérő szexuális beállítottság, akkor a döntés lényegében az ízlésről, esetleg a másokkal szembeni undorról szól. Ilyeneknek helyt adó jogi, alkotmányossági kategória azonban nincsen. Ellenkezőleg: a magyar jog szigorú büntetést ígér mindenféle hátrányos megkülönböztetésre. A jogi kérdés cserépszavazással nem is kezelhető. Ez határt szabna a szavazat-szerző politikai manővereknek is, jóllehet a homoszexualitás elutasítására vevő a társadalom jelentős része. Ám a cél nem szentesíti az eszközt.

A miniszter „elszállt”, amikor Danika ügyében harcba lépett. Nem tett semmit - legalább is kifelé láthatóan - a gyermekkereskedelem lappangó gyanújával szemben, holott ez végképp nem játék. /Mert - szigorúan csak elvileg! - ha egy gyereket ne adj isten lábba, kilóra el lehet adni, akkor hovatovább jó pénzért alkatrészek is kimérhető! Gyámügyesek tudnak (!) olyan esetről, amikor végleg eltűnt egy örökbefogadott./ Ha a biznisz nem számít, csak a másságot kell üldözni...hadd ne folytassam!

Terry Black ügye tényleg rendhagyó (volt). Ehhez méltóan rendkívül megalapozottnak kell(ett volna) lennie a hatósági eljárásnak is. Ilyen ügyben - nem a másság, hanem a kockázatok miatt - valóban körültekintő szakmai véleményezés elengedhetetlen, akár szakértői felülvéleményezés is kellhet. Minden más ésszerű módon ki kell zárni a hibásan engedélyezett örökbefogadás prognózisát. Ez már mégse meteorológiai jelentés, ami legfeljebb nem jön be. 4-5 olyan

Dr. Kolláth György

szakmai mesterfogás adódik, mondják a szakemberek, amelyek révén megnyugtató - és meggyőző - eredményre lehet jutni. A gyermekvédelmi szakma zöme úgy látja: Danika sorsa Terry Blacknél rendben is lett volna. Ha nem jön (közbe) a végzatúra, a politikai beavatkozás, a vér szerinti család megdolgozása - és az az ízléstelen színház, de még inkább cirkusz, ami bekövetkezett.

Mindezért az elsődleges felelősség a miniszteré. Amíg jogszabály nem zárja ki az egyedülállókat, avagy nem sorolja őket a családosok mögé, kérelmük - világnézeti, politikai alapon nem -, de szakmailag igenis, különös gondossággal vizsgálendő. De semmi több. A polgárnak minden szabad, amit a törvény nem zár ki, s nem korlátoz. Ám a közhatalomnak, a politizáló miniszternek is csak az szabad, amire törvény feljogosítja. Esetünkben egy fair vizsgálathoz lett volna miniszteri kompetencia, sőt törvénytértés esetén még un. felügyeleti intézkedése is szóba jöhet. Nagyon kilóg viszont a lóláb, ha a központi fellépés ideje-korán és tisztességes jogi hivatkozás nélkül, úgyszólván zsigerből érkezik.

Ezen a ponton válik az ügy veszélyessé. Ha ugyanis a kizárás megtehető egzakt jogalap nélkül egy „nemtetsző” emberrel, akkor ilyen alapon bárki lehet visszatetsző, azaz ellenség. Szőke, kopasz, fekete, fehér, barna, keresztény, a maga módján hívó stb. Akkor mindez választási célszerűség kérdés, és semmi más(ság)!

Megkérdeztem diákokat, ők hogy látják. Három markáns vélemény volt. Egy: aggódnak a gyermekért. Békességre, csendre volna szüksége, ami ma nincs, így egyszerűen nem látnak jó megoldást. Kettő: biztatnák a minisztert hasonló mércére és etikai kiállásra több-száz reménytelen sorsú kis-polgár esetében is. Hátha a csóró családok csődje az egy liba - egy pásztor elve mentén felszámolható?! Aligha. Végül volt, aki egyenlő polgárnak vélte a minisztert és Terryt: az alkalmasságában megrendített nevelő-szülőt. Mondván: „ha pedig ez nem középkori történet, és nem is jogi ügy, akkor rendezzék a felek vitájukat, mint férfi a férfivel!”. Csak ezt ne!